

5.6 สวิงช้อนแมงกะพรุน (Jellyfish dip nets)

เครื่องมือนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้จับแมงกะพรุนขนาดใหญ่บริเวณชายฝั่ง แต่ต้องว่ายอยู่ในระดับใกล้ผิวน้ำเท่านั้น ซึ่งแมงกะพรุนที่ได้จะนำมาแปรรูปเป็นแมงกะพรุนแห้ง ใช้เฉพาะฤดูที่มีแมงกะพรุนชุกชุมใกล้ฝั่ง หลังจากนั้นจะเปลี่ยนไปใช้เครื่องมืออื่นๆ จำนวนคน 2 - 3 คน

จังหวัดที่พบมาก จังหวัดที่ใช้กันมาก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี เพชรบุรี ชุมพร นราธิวาส และจังหวัดระนอง

เรือและอุปกรณ์ เรือประมงขนาด 4-10 เมตร เครื่องยนต์ในเรือ หรือนอกเรือ ขนาด 3-30 แรงม้า

เครื่องมืออวน เครื่องมือประมงชนิดนี้ นิยมเรียกกันว่า **สวิง** ขอบสวิงทำด้วยเหล็กเส้นขนาด 10 มิลลิเมตร ขดเป็นวงกลมมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ประมาณ 51 เซนติเมตร เชื่อมติดกับท่อโลหะขนาด 45 มิลลิเมตร ยาว 8 - 18 เซนติเมตร สำหรับสอดด้ามสวิง ถักตาข่ายรอบขอบสวิงด้วยเอ็นหรือเชือกขนาด 2 มิลลิเมตร เป็นรูปตาอวนขนาดตา 10 - 22 เซนติเมตร ลึก 3 - 7 ตา ด้ามสวิงทำด้วยไม้ไผ่ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3.00 - 4.50 เซนติเมตร ยาว 3 เมตร

สวิงช้อนแมงกะพรุน

วิธีการประมง ส่วนใหญ่เป็นเวลากลางวัน เพราะมองเห็นแมงกะพรุนได้ถนัด แหล่งทำประมงน้ำลึก 3 - 15 เมตร โดยจะแล่นเรือวนเวียนไปมาค้นหาแมงกะพรุนที่ลอยตัวอยู่ใกล้ผิวน้ำ คนหนึ่งทำหน้าที่ขับเรือ จำนวนคนที่เหลือทำหน้าที่มองหา และช้อนแมงกะพรุน โดยยืนบริเวณหัวเรือ เมื่อพบแมงกะพรุนจะแล่นเรือเข้าไปหาแล้วใช้สวิงตักขึ้นเรือ ในบางท้องที่ เช่น จังหวัดเพชรบุรีมีการใช้อวนติดตาม เช่น อวนลอยปลาเก๋า วางขวางแมงกะพรุนด้วย แล้วใช้สวิงช้อนแมงกะพรุนตามแนวของผืนอวน

สัตว์น้ำที่จับได้ คือ แมงกะพรุนขนาดใหญ่

5.7 สวิงช้อนเคย (Acetes dip nets)

เครื่องมือชนิดนี้ใช้กันน้อย ปากสวิงมีทั้งแบบสามเหลี่ยมซึ่งเรียกว่า**อิฉก** หรือแบบวงกลมสำหรับใช้จับเคยในบริเวณที่เป็นหาดหิน หาดทราย หรือบริเวณป่าชายเลน ในบางท้องถิ่นมีการใช้เครื่องปั๊มอากาศช่วยหายใจทำให้สามารถช้อนเคยในบริเวณน้ำลึกได้ จำนวนคน 1 - 2 คน

จังหวัดที่พบมาก ได้แก่ จังหวัดตราด เพชรบุรี นครศรีธรรมราช ตรัง เป็นต้น

เรือและอุปกรณ์ เรือประมงขนาด 4 - 7 เมตร เครื่องยนต์ขนาด 5 แรงม้า หรือไม่ใช่เรือ

เครื่องมืออวน ขอบสวิงทำด้วยไม้ไผ่ หรือหวายผ่าซีก ขนาด 20 มิลลิเมตร ทำเป็นรูปสามเหลี่ยมหรือขดเป็นวงกลมขนาด 0.50 - 1.00 เมตร มีด้ามไม้ยาว 0.30 - 1.30 เมตร ตาข่ายสวิงเป็นเนื้ออวนพลาสติกตาसान (อวนมุ้ง) ขนาดตา 2 x 2 มิลลิเมตร เย็บเป็นรูปปลวยาวประมาณ 1.00 - 1.50 เมตร

วิธีการประมง ทำการประมงในเวลากลางวัน แล่งประมงน้ำลึก 1 - 3 เมตร โดยชาวประมงจะเดินลุยน้ำ หรือแล่นเรือมองหาฝูงเคยตามบริเวณแนวน้ำขึ้นลง เมื่อพบแล้วจะลงน้ำนำสวิงไปช้อนเคยใส่เรือหรือภาชนะ หรือช้อนจากเรือก็ได้เสร็จแล้วเดินหรือแล่นเรือมองหาฝูงใหม่ต่อไป ในบางท้องถิ่นเช่นที่ อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการใช้เครื่องปั๊มอากาศต่อเข้ากับสายอากาศ และหน้ากากดำน้ำ เพื่อดำน้ำลงไปช้อนเคยซึ่งอยู่ในระดับลึกประมาณ

สวิงเคย

สัตว์น้ำที่จับได้ คือ เคย